

Italià

Nivell bàsic

Competència lingüística comunicativa

A. Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1. Coneixements i informació

Afirmar, negar; identificar/se; anunciar (que es dóna alguna cosa a algú, un fet quan es produeix, un fet imminent); assentir, dissentir; comparar (coses, persones, fets, llocs, èpoques...); informar (sobre coses, llocs, persones, activitats, accions habituals, esdeveniments passats o futurs, el que ha dit algú, causes o conseqüències); descriure (característiques de coses, persones o llocs, estats de persones, objectes o llocs, percepcions, sentiments); definir requisits; expressar coneixement o desconeixement, expressar el grau de seguretat d'un fet: demanar i expressar si es recorda una cosa o algú, rectificar.

1.2. Opinions, creences; hipòtesis

Expressar acord i desacord; expressar una opinió; formular hipòtesis (sobre persones, coses, sobre fets presents i futurs); predir; suposar; valorar un fet (com a fàcil o difícil, possible o impossible, necessari o innecessari, probable o improbable, obligatori o no obligatori, prohibit o permès).

1.3. Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Invitar, acceptar o declinar una invitació; expressar el propòsit, la intenció o la voluntat de fer alguna cosa; oferir alguna cosa/ajuda, oferir-se a fer alguna cosa, respondre a un oferiment.

1.4. Actes directius i persuasius que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa.

Animar algú a fer una cosa, demanar consell, aconsellar, recomanar; alertar; concertar una cita; demanar i donar instruccions; demanar i donar permís, prohibir o denegar permís; demanar ajuda; demanar confirmació; demanar descripció; demanar informació (sobre persones, llocs o coses, sobre activitats, fets o esdeveniments); demanar opinió; demanar alguna cosa, demanar que algú faci alguna cosa com a favor; demanar sobre el propòsit, la intenció o la voluntat de fer una cosa; ordenar; proposar; queixar-se.

1.5. Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar desitjos (cap de setmana i vacances: *altrettanto*) diversió, avorriment; alegria, felicitat i bona sort, il·lúsió, tristesa, pena, condol; afecte o simpatia, antipatia; aprovació, desaprovació, interès, desinterès; gust, disgust; preferència; indiferència; dubte, ignorància, seguretat, inseguretat; esperança; sorpresa; ràbia; satisfacció insatisfacció; estats físics, de salut o d'ànim; sensacions físiques o psíquiques.

1.6. Relació social; actituds envers les altres persones

Saludar, respondre a una salutació; donar la benvinguda; presentar/-se, respondre a una presentació; acomiadar/-se; invitar, acceptar, refusar una invitació; adreçar-se a algú, atraure l'atenció, respondre a una interpel·lació; demanar per algú, respondre quan es demana per algú; agrair, respondre a un agraïment; aprovar, desaprovar; demanar i acceptar disculpes o perdó; excusar-se, acceptar excuses; lamentar; expressar cortesia (en àpats, brindis, esternuts) i compliment, felicitar, respondre a una felicitació; interessar-se per algú/alguna cosa, respondre a mostres d'interès.

1.7. Establiment o manteniment de la comunicació

Demanar o donar informació sobre una paraula o expressió que no es coneix o que s'ha oblidat (la paraula, l'escriptura, la pronunciació, el significat, la traducció); demanar confirmació sobre la comprensió d'un enunciat; assenyalar comprensió o no comprensió d'un enunciat, demanar i donar confirmació sobre el significat d'un enunciat, demanar o donar aclariments sobre el significat o la intenció d'un enunciat, parafrasejar, demanar i donar confirmació sobre la correcció d'un enunciat; lletrejar o sol·licitar que es lletregi una paraula; repetir o sol·licitar repetició; demanar a algú que parli més a poc a poc, demanar a algú modulacions de la veu (que parli més alt o més baix).

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar l'accent en els aspectes de l'ús de la llengua, que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1. Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs, i es manifesten en:

- La selecció i l'ús de les salutacions de rebuda, presentació, comiat.
- L'ús de formes de tractament informal.
- Les convencions en els torns de paraula.

2.2. Fórmules de cortesia que varien d'una cultura a una altra i la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

2.3. Iniciació al reconeixement d'alguns aspectes paralingüístics i de llenguatge corporal, molt bàsics, com a suport per facilitar la comprensió de la llengua que s'aprèn.

B. Competència discursiva

El text com a unitat mínima de comunicació

1. Organització del discurs

1.1. Adequació al context

Relació del text amb la situació de comunicació

Identificació i/o selecció de:

1.1.1. Els indicis situacionals: lloc, canal, persones interlocutores i relació entre ells.

- 1.1.2. Funció comunicativa del text.
- 1.1.3. Tipus de text i format.
- 1.1.4. Varietat i registre: llengua oral / llengua escrita; registre formal / informal; neutre; varietat estàndard / no estàndard.
- 1.1.5. Tema: enfocament i contingut.

1.2. Coherència textual

El text com a unitat global de significat:

- 1.2.1. Pertinència del contingut.
Selecció de contingut rellevant.
- 1.2.2. Estructuració del contingut.
Ordenació lògica de les idees.
- 1.2.3. Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats.

1.3. Cohesió textual

Organització interna del text oral i escrit.

1.3.1. Inici del discurs:

- Mecanismes iniciadors (presa de contacte): *senti, scusi; senta, scusi; signori e signora; pronto! chi parla?; carissimo Antonio; cara amica.*
- Introducció del tema: *prima di tutto, innanzitutto, a proposito di.*
- Tematització: *il fatto che.*

1.3.2. Desenvolupament del discurs.

- Manteniment del tema.
- Coreferència: ús de l'article (*ho bisogno del libro*) pronoms (*gli piace ballare*); demostratius (*questa o quella?*); concordança de temps verbals (*se piove, non esco*). Anàfora (*sè, proprio*); catàfora; dixi (*questo e quello; prima, dopo, adesso; ieri, qui, là*).
- El·lipsi: *quanti figli hai? due.*
- Repetició (eco lèxic), sinònims (*barca – nave*), antònims (*a pagamento – gratis*), hiperònims (*anello – gioiello*), hipònims (*cugino – parente*), camps lèxics.
- Reformulació. Paràfrasi i aclariments: *ad esempio, cioè.*
- Èmfasi. *perfino, addirittura.*

Expansió temàtica:

- Enumeració: seqüenciació temporal: *prima, poi, allora, dopo, alla fine, all'inizio, eccetera, eccetera.*
- Exemplificació: *per esempio, come, cioè, infatti.*
- Al·lusions, referències, citacions i evocacions: *come dice..., secondo.*
- Definicions: *cioè, in altre parole.*
- Reforç. Precisió / matisació: *forse.*
- Contrast: *ma, però.*
- Introducció de subtemes: *inoltre, allora.*
- Personalització, comentaris personals: *secondo me, fortunatamente, per fortuna, purtroppo, sfortunatamente, certamente, naturalmente, ovviamente, sicuramente.*

Canvi temàtic.

- Digressió: *allora; senti un po'.*
- Recuperació del tema: *allora, riguardo a..., a proposito di.*

La connexió: ús d'elements d'enllaç i organització del text.

Connectors textuais

- Addició: *e, inoltre, anche, non solo... ma anche.*
- Contrast: *o, oppure, ma/però, altrimenti, eppure, invece di.*
- Finalitat. Resultat, conseqüència: *così, per questo motivo, di conseguenza.*
- Exclusió, excepció: *meno, ad eccezione di.*
- Causa: *dato che, poiché.*
- Condió: *se + indic.*

- Comparació: *come*.
- 1.3.3. Conclusió del discurs:
  - Resum /recapitulació (*così, quindi, dunque, se... allora...*).
  - Indicació d'acabament (*per concludere*) i tancament textual (*e basta; è tutto*).
- 1.3.4. Discurs oral: Iniciació, manteniment (recursos específics):
  - El torn de paraula: presa, manteniment i cessió (*allora, ecco, senti un po', guarda/guardate, prego*).
  - Paper de la persona interlocutora:
    - Demostració de comprensió (*capisci?, sì, capito; chiaro;, OK!*).
    - Petició d'aclariments, interrupció, etc. (llenguatge fàtic): *ok!; sì; sai; ah! ho capito; davvero; esatto; cioè?; e poi ?, ma (ma cosa vuoi dire?), ah (ah! E cosa ti ha detto?) allora; un momento, mi scusi...; insomma; povero Carlo!*
    - Exemplificació: *ecco; per/ad esempio...; è chiaro?*
    - Recursos dilatoris: ús de mots falca: *dunque; diciamo; allora; mh*.
    - Autocorrecció, rectificació, expressió de dubte: *ciòè*.
    - L'entonació com a recurs de cohesió del text oral: *eh* (to descendent: *allora vieni eh?*)
- 1.3.5. La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: ús dels signes de puntuació.
  - L'ordenació en paràgrafs. El punt.
  - Els signes d'exclamació, interrogació. (*Che mangi? Che bello!*).
  - Guions o cometes en la transcripció de diàleg (*discorso diretto*).
  - Les comes, en oracions subordinades, llistes, (*latte, sale, carne ed acqua*). Altres convencions: punts suspensius.
  - Guions o parèntesis, per a informacions addicionals o aclaridores.

2. Textos i àmbits d'ús

2.1. Expressió i interacció oral

- 2.1.1. Descripcions de persones, llocs, imatges...
- 2.1.2. Narracions de fets concrets i d'experiències.
- 2.1.3. Instruccions bàsiques: receptes, pautes per fer una cosa i indicacions per anar a un lloc.
- 2.1.4. Converses de caràcter col·loquial amb amigats, familiars i companys i companyes; a la feina/escola i a l'entorn habitual (botigues, restaurants...), en situacions de la vida quotidiana.
- 2.1.5. Converses telefòniques (breus) de caràcter social, en situacions molt bàsiques de la vida quotidiana.

2.2. Expressió i interacció escrita

- 2.2.1. Descripcions de persones, llocs, imatges...
- 2.2.2. Narracions de fets concrets i d'experiències.
- 2.2.3. Instruccions bàsiques: receptes, pautes per fer una cosa i indicacions per anar a un lloc.
- 2.2.4. Cartes informals. Notes i postals. Missatges per correu electrònic.
- 2.2.5. Anuncis breus. Respostes a anuncis breus.
- 2.2.6. Contribució a pòsters i material de l'aula o de l'escola, revista de l'escola o grup d'oci.
- 2.2.7. Participació en *xats, blogs, moodle*, etc. i altres mitjans que ens ofereix en Internet i les TIC.
- 2.2.8. Escriure per comunicar o compartir opinions, etc. i també pel plaer d'escriure (o jugar amb la llengua (sopa de lletres, mapes mentals, endevinalles...); cançons, poemes, breus textos literaris, etc.

2.3. Comprensió oral

2.3.1. Documents àudio i audiovisuals (textos molt breus i senzills de situacions habituals de la vida quotidiana).

2.4. Comprensió escrita

2.4.1. Notes, postals, cartes sobre temes habituals de la vida quotidiana.

2.4.2. Fullers d'informació general o específica (turístics, menús), d'instruccions de funcionament sobre una institució o lloc públic (museus, biblioteques, escoles...), informació mèdica, etc., sempre que estiguin escrits en un llenguatge senzill o vagin acompanyats d'imatges que il·lustrin el text.

2.4.3. Programació de televisió. Cartellera d'espectacles. Horaris de transports públics i altres.

2.4.4. Anuncis breus sobre temes relacionats amb situacions de la vida quotidiana.

2.4.5. Cançons i poemes, breus i senzills. Lectures graduades o narracions breus adaptades.

2.4.6. Textos curts de diaris o revistes, sempre que el tema sigui conegut i el text estigui adaptat o es tracti de localitzar una informació específica o extreure'n una idea molt general.

2.4.7. Enunciats d'exercicis i d'exàmens o explicacions gramaticals.

2.4.8. Documents icònics (quadres, gràfics...).

2.4.9. Documents diversos (gràfics, d'àudio o vídeo) amb suport electrònic: Internet...

2.5. Mediació oral i escrita

2.5.1. Fer d'intermediari/ària (en llengua meta, L1 o amb gestos a l'aula), entre el professorat i un o més companys i companyes; entre un text oral i escrit i els companys i companyes (per exemple: traducció o reformulació); i, al carrer, entre persones interlocutores que no es poden entendre directament.

2.5.2. Fer d'intermediari/ària per a la comprensió d'avisos (orals i escrits), menús, cartells i fulletons informatius, breus i senzills.

C. Competència lingüística.

1. Lèxic i aspectes semàntics

1.1. Repertoris lèxics i utilització adequada que se'n pot fer (producció i comprensió) en els contextos a què es refereixen els objectius especificats per aquest nivell.

1.2. Famílies lèxiques: sinònims (*testa/capo*), antònims (*amaro/dolce*).

1.3. Paraules compostes i derivades: gentilicis (*romano, tedesco, peruviano...*); prefixos (*scomodo, antipatico, precampionato...*); sufixos (*orologiaio, tassista...*).

1.4. Abreviacions (*ecc ...; Sig., Sig.ra, 1º, mq, Kg, Km...*). Sigles (*CAP, POLFER, SIAE, DOC...*).

1.5. Interjeccions (*Mah! Boh! Eh?*) i onomatopeies.

1.6. Mots Transparents o pròxims. Falsos amics (*subire/salire, burro, imbarazzo...*).

1.7. Préstecs i mots d'origen estranger (*film, camion, bar...*).

1.8. Frases fetes, dites, refranys (*L'abito non fa il monaco; Chi cerca, trova; A tutta birra,... Trenta dí conta novembre con april...*).

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1. El substantiu

2.1.1. Tipus de substantiu: comptable/incomptable, concrets/abstractes.

2.1.2. Morfologia del substantiu: gènere (*ragazzo/ragazza, collega/collega, signora/signora, studente/studentessa, attore/attrice, etc.*) i nombre (*medico/medici,*

fuoco/fuochi, farmacia/farmacie, etc.). Alguns casos irregulars més freqüents (*braccio/braccia, uomo/uomini, dio/dei, leone/leonessa, uomo/donna, mille/mila, etc.*), invariables (*re, caffè, crisi, moto, etc.*), defectius (*occhiali, forbici, etc.*).

2.2. Els determinants (morfologia i posició)

2.2.1. Articles definits i indefinits. Ús de les diferents formes segons les seves funcions (articles amb els dies de la setmana, etc.) Concordança.

2.2.2. Demonstratius. Morfologia de *questo, quello*. Canvi segons la posició.

2.2.3. Possessius. Ús amb noms de parentiu. La forma *loro*.

2.2.4. Quantificadors:

- Numerals (*uno... mille; -mila; primo, secondo, terzo...; paio*).
- Altres quantificadors (*-esimo, tutti/e e due, mille e uno, decina, dozzina, centinaio, migliaia, doppio*).

2.3. Els pronoms (morfologia i posició)

2.3.1. Pronoms personals de subjecte.

Pronoms personals amb funció de complements: formes àtones, tòniques i combinades. Ús de les diferents formes segons les seves funcions. Formes i posició amb els verbs modals, sistematització amb imperatiu. *Ci* i *ne* amb valor pronominal i adverbial.

2.3.2. Pronoms reflexius (*Ci incontriamo al bar*).

2.3.3. Pronoms relatius (*che, quale/i, cui, chi*).

2.3.4. Interrogatius (*che?, cosa?, chi? qual è?*).

2.3.5. Exclamatius (*che bello!*).

2.3.6. Els determinants com a pronoms (possessius (*i miei*), demostratius, quantitatius, indefinits (*ogni, qualche, nessuno, qualcuno, ognuno, alcuni/e, niente, nulla, altro, qualcosa*)).

2.4. L'adjectiu

2.4.1. Tipus d'adjectiu: qualificatiu (-o -e invariables), demostratiu (*questo, quello*: canvi segons la posició), indefinits (*poco; parecchio, molto, troppo; un po' di...*). Formes més freqüents (*qualche, alcuni/e, nessuno, ogni, qualsiasi, altro*).

2.4.2. Morfologia de l'adjectiu (gènere, nombre regular i irregular -go/-co). Invariables (*blu, viola*). Expressió de la comparació: inferioritat/superioritat, igualtat/desigualtat (*più/che, più/di, meno/di, meno/che, tanto/quanto, così/come*).

2.4.3. Posició de *quello* i *bello*.

2.4.4. Concordança.

2.5. El verb

2.5.1. Tipus de verbs

Regulars i irregulars més freqüents. Formes interrogatives i negatives. Formes personals i no personals (*come si dice?, fa caldo, va bene, bisogna, si deve, è necessario, ci vuole*).

2.5.2. Temps i aspecte

• Formes verbals d'indicatiu, regulars i irregulars més freqüents, en present i en passat (*Passato prossimo* i *Imperfetto*).

• Ús del present amb valor de futur (*stasera vado al cinema*).

• Els auxiliars *essere* i *avere*: alguns casos especials d'ús més freqüent (*sono dovuto/a andare; ha salito le scale; è/ha vissuto*).

• Formes regulars e irregulars del futur d'indicatiu.

Coneixement passiu del *Trapassato prossimo* i *Futuro anteriore* d'indicatiu.

- Imperatiu. Formes regulars i irregulars més freqüents (*vai/va'*), formes positives (*bevi!*) i negatives (*non bere!*), formals (*venga/non venga*).
  - Subjuntiu present: formes regulars i irregulars més freqüents.
  - Condicional: formes regulars i irregulars més freqüents.
  - Les concordances de temps i de mode i els seus usos més generals.
  - La combinació dels temps del passat (*Imperfetto, Passato prossimo*) i del futur (*Futuro i Futuro Anteriore*) en els relats. *Quando* amb indicatiu.
  - Subjuntiu present amb verbs d'opinió (*penso che...*).
  - L'indicatiu en el sistema hipotètic. Ús de *forse* amb indicatiu.
  - Contrast *essere/esserci*.
  - El verb *avere* amb els pronoms (*ce l'ho; l'ho sentita*).
- 2.5.3. Modalitat (perífrasis verbals). Ús de *stare* (*stare + gerundi; stare bene/male*); *dovere, volere, potere + infinitiu*.
- 2.5.4. Veu (activa i passiva). Reconeixement de la veu passiva (formes verbals passives amb el verb *essere* i amb la preposició *da* amb complement agent).

2.6. Les preposicions

2.6.1. Formes simples i amb article (*articolate*) i locucions preposicionals: *invece di; prima di; davanti a; lontano da; accanto/vicino a; in mezzo a*.

2.6.2. Funcions. Casos més bàsics i freqüents: *a/in* de direcció i localització, de temps, d'instrument, de mitjà; *di* atributiu, partitiu, d'origen, de temps; *da* de procedència, de direcció, de localització, de temps, de finalitat; *su* de localització. Ús de les correlacions (*dalle... alle*). Preposicions *improprie* d'ús més freqüent: *prima, dopo, fuori, dentro*.

2.6.3. Ús més freqüent amb verbs: *cominciare a/da, finire di/per, dipendere da, pensare a...*

2.7. Els adverbis

2.7.1. Tipus d'adverbis.

Adverbis d'afirmació (*si, certo, davvero, proprio*), de negació (*no, nemmeno, neppure, neanche, nè... nè*), de temps (*ancora, ora, prima, dopo, subito, presto, spesso, adesso...*), de lloc (*lì, là, qui, qua, giù, su, laggiù, davanti, dietro, sopra, sotto, dentro, fuori, intorno...*), de manera (*bene, male, quasi, volentieri, come, così, cioè, soltanto, purtroppo*), de quantitat (*poco; molto, abbastanza, troppo; quasi; affatto; più*), de possibilitat (*forse, chissà, magari*), interrogatius i exclamatius (*chi, come, dove, quando, quanto, perché*), indicatiu (*ecco*), conseqüència (*allora*).

Morfologia d'alguns adverbis en *-mente*: *difficilmente*.

Posició a la frase (*anche, sempre, non... mai*).

2.7.2. Locucions adverbials (*di corsa > correndo; di sicuro > sicuramente; in fretta > frettolosamente; a poco a poco, > gradatamente; piano piano. > lentamente. etc.*).

L'oració

2.8. L'oració simple

- Declarativa afirmativa (*lavoro molto*) i negativa (*non lo so*).
- Interrogativa (*come stai?*).
- Exclamativa (*che buono!*).
- Imperativa (*andate via!*).
- Impersonal (*in questo bar si mangia bene*).
- Modificacions de l'estructura (*io non conosco Giorgio / Giorgio, io non lo conosco / Giorgio, non lo conosco / Non lo conosco, Giorgio*).
- Concordances (*I bambini giocano; la gente parla; tutti noi siamo contenti*).

2.9. L'oració composta

2.9.1. La coordinació

- Oracions conjuntives (*e, eppure*).
- Oracions juxtaposades.
- Oracions disjuntives (*o, oppure...*).
- Oracions adversatives (*ma, però, invece di...*).

2.9.2. La subordinació

- Oracions subordinades substantives (*sei stato tu? si*).
- Oracions subordinades adjectives o de relatiu (*il libro che leggo è facile*).
- Oracions subordinades adverbials (temporals: *quando, prima di, dopo che, mentre, finché*; de lloc: *dove, dovunque*; condicionals: *se*; causals: *perché, dato che, siccome*; finals: *per* + infinitiu; concessives: *anche se...*).

3. Ortografia i aspectes gràfics

3.1. L'alfabet

3.2. Diferents formes dels caràcters (majúscules, minúscules).

3.3. Representació gràfica de fonemes i sons (*chitarra, cinema, guerra...*).

3.4. Signes ortogràfics (accent tònic i accent gràfic obligatori: *è, città*; apòstrof: *un'estate*; apòcope: *signor Rossi; buon giorno; qual è*).

3.5. Estructura sil·làbica. Divisió de paraules a final de línia (*ra-gio-ne /mo-stra / bir-ra /ac-cor-do*).

3.6. Els signes de puntuació (punt, coma, dos punts...).

4. Fonètica i fonologia

4.1. Sons i fonemes vocàlics: combinacions. Diftongs i triftongs (*puoi, muoio*).

4.2. Sons i fonemes consonàntics: Consonants simples i consonants geminades. Funció de les consonants geminades (*pena-penna; preso-presso*). Agrupacions *gl; gn; sc*. La lletra *h* muda.

4.3. Processos fonològics (ensordiment: *cassa*; sonorització: *sveglia*; assimilació: *taxi, jeep, hobby*; elisions: *un'isola; c'è*; palatalització: *c/g + h*; alternança vocàlica: *dovere, devo*; emmudiments vocàlics: *con il / col; con le/ colle...*).

Fonemes propis de l'italià: /v/ labiodental (*vino*); /k/ velar (*chiesa*); /t/ alveopalatal (*ciao*); /r/ inicial simple (*Roma*).

4.4. Accent, ritme i entonació, patrons tonals d'elements lèxics aïllats (*ámáno*).

Pronunciació de la *s "impura"* al principi de paraula.

4.5. Accent, ritme i entonació, patrons tonals de l'oració. Aspectes bàsics del ritme i l'entonació de la frase: interrogativa i exclamativa, assertiva, suspensiva (*viene con me ... ma...*), incidental (*viene con me -dice lui-... ma...*).